

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Framställning om ändring i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet m.m.

Sammanfattning

Försäkringskassan föreslår att det införs regler om återkrav av felaktigt utbetald ersättning i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (ersättningslagen). Försäkringskassan föreslår även att regler om eftergift, ränta, dröjsmålsränta och kvittning införs i ersättningslagen. Försäkringskassan föreslår vidare att det i lagen (2013:514) om regionernas och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet förs in en regel om att Försäkringskassan ska betala tillbaka återbetalade belopp till den region som stått för kostnaden.

Bakgrund och gällande rätt

Europaparlamentet och rådet antog den 9 mars 2011 ett direktiv (2011/24/EU) om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård, det s.k. patientrörlighetsdirektivet. Enligt direktivet har en försäkrad person under vissa förutsättningar rätt till ersättning för kostnader för hälso- och sjukvård som personen har mottagit i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, upp till den kostnadsnivå som gäller i försäkringsmedlemsstaten.

Genom ersättningslagen genomfördes patientrörlighetsdirektivet i svensk rätt.

Enligt 14 § ersättningslagen är det Försäkringskassan som beslutar om och betalar ut ersättning enligt lagen.

Det är regionerna som har det huvudsakliga kostnadsansvaret för ersättning enligt ersättningslagen enligt 2 § lagen om regionernas och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet. Enligt 3 § samma lag ska regionerna, under vissa förutsättningar, ersätta Försäkringskassan för sådana utbetalda ersättningar.

Försäkringskassan ska säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs och motverka bidragsbrott (se 2 § 3 förordningen [2009:1174] med instruktion för Försäkringskassan). I de fall det i efterhand ändå visar sig att ersättning har betalats ut felaktigt bör utgångspunkten alltid vara att beloppet ska betalas tillbaka. I ersättningslagen finns dock inga särskilda bestämmelser som gör det möjligt för Försäkringskassan att återkräva felaktigt utbetald ersättning. Under remissförfarandet som föregick införandet av ersättningslagen anförde Försäkringskassan att en

särskild reglering om återkrav för felaktigt utbetald ersättning borde övervägas. Regeringen ansåg dock inte att någon sådan reglering behövdes. Skälen som angavs var att det skulle vara möjligt att återkräva felaktigt utbetalda ersättningar även utan en särskild reglering samt att antalet ersättningsärenden där frågan om återkrav kunde bli aktuell bedömdes vara få (prop. 2012/13:150, s. 71).

Överväganden och förslag Ändringar i ersättningslagen

Försäkringskassans förslag: I ersättningslagen införs en bestämmelse som innebär att Försäkringskassan ska återkräva felaktigt utbetald ersättning, om den som har fått ersättningen, genom att lämna oriktiga uppgifter, har orsakat att ersättning har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp. Ersättning enligt ersättningslagen ska också återkrävas om den i annat fall har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och den som fått ersättningen insett eller skäligen borde ha insett detta. Det införs även bestämmelser om eftergift, ränta, dröjsmålsränta och kvittning.

Skälen för förslaget: Patienter som fått vård i ett annat land inom EES ska få den ersättning som de har rätt till enligt ersättningslagen. Samtidigt bör utgångspunkten vara att belopp som av någon anledning betalats ut felaktigt ska betalas tillbaka. Det är viktigt för förtroendet för det allmänna att människor får de ersättningar de har rätt till och att felaktiga utbetalningar återbetalas. För att öka Försäkringskassans möjligheter att återkräva felaktigt utbetald ersättning bör regelverket ändras. Delegationen för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen uppskattade omfattningen av felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen till 11–27 miljarder kronor årligen, vilket motsvarade 3,5–8,0 procent av de totala utbetalningarna, exklusive ålderspensionssystemet (SOU 2019:59 s. 254). Försäkringskassan har uppskattat att under 2021 betalades 9 349 miljoner kronor ut felaktigt inom de studerade förmånerna, vilket motsvarar 4,4 procent av försäkringsutgifterna för dessa förmåner. (Omfattningen av felaktiga utbetalningar inom Försäkringskassans förmåner, PM 2023:8, s. 5, dnr FK 2022/005858). I denna skattning ingår dock inte ersättning enligt ersättningslagen.

Försäkringskassan betalar årligen ut mellan 160 och 300 miljoner kronor i ersättning enligt ersättningslagen till patienter som fått vård i ett annat land inom EES. Bland dessa utbetalningar förekommer felaktiga utbetalningar, men Försäkringskassan har dessvärre inget underlag som visar hur stor andel av dessa utbetalningar som inte är korrekta. Oavsett omfattningen är det dock viktigt av principiella skäl att Försäkringskassan ges så bra verktyg som möjligt för att återkräva felaktiga utbetalningar.

Det finns en möjlighet att under vissa förutsättningar kräva tillbaka en felaktig utbetalning på civilrättslig grund (condictio indebiti). Condictio indebiti är en civilrättslig princip för återkrav som innebär att den som av misstag betalat ut ett belopp till någon som huvudregel har rätt att få tillbaka beloppet. Condictio indebiti är en allmän rättsprincip som inte är reglerad i någon lag.

Försäkringskassan anser att förvaltningsrättsliga återkravsregler är att föredra framför återkrav enligt principen *condictio indebiti* av följande skäl. Det finns regler som anger hur förvaltningsrättsliga återkrav ska hanteras såväl materiellt (juridisk bedömning) som formellt (administrativt och processuellt) medan motsvarande reglering saknas för *condictio indebiti*. Förutsättningarna för en tydlig och förutsägbar hantering är därför bättre om förvaltningsrättsliga återkravsregler tillämpas. Hantering enligt principen *condictio indebiti* riskerar att uppfattas som mer godtycklig och oförutsägbar, eftersom den inte är reglerad i författning. När det gäller förvaltningsrättsliga återkrav har lagstiftaren vidare ställt upp regler till skydd för den enskilde, bland annat regler om eftergift, som saknar motsvarighet när principen om *condictio indebiti* tillämpas. En civilrättslig process riskerar också att bli mer kostsam för den enskilde än en förvaltningsrättslig återkravsprocess.

De föreslagna reglerna skulle vidare innebära att Försäkringskassan kan dra nytta av de utarbetade arbetssätt, riktlinjer, vägledningar m.m. som redan finns inom myndigheten för handläggning av återkrav av ersättning enligt socialförsäkringsbalken. Eftersom myndigheters återkravsbeslut numera är direkt verkställbara är förutsättningarna för en snabb hantering av återkrav goda. Om Försäkringskassan även fortsatt skulle vara uteslutande hänvisad till att föra talan i allmän domstol för att återkräva ersättning enligt ersättningslagen skulle det innebära ett mindre effektivt utnyttjande av myndighetens resurser samt innebära att färre felaktiga utbetalningar skulle kunna återkrävas än med de föreslagna reglerna.

Försäkringskassan anser att det är lämpligt att förutsättningarna för att återkräva ersättning enligt ersättningslagen är desamma som för återkrav av förmåner enligt socialförsäkringsbalken.

Försäkringskassan föreslår därför att det införs en bestämmelse i ersättningslagen som motsvarar 108 kap. 2 § första stycket första punkten socialförsäkringsbalken, det vill säga att Försäkringskassan ska besluta om återbetalning av ersättning om den som har fått ersättningen, genom att lämna oriktiga uppgifter, har orsakat att ersättning har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp.

Bestämmelsen i 108 kap. 2 § första stycket andra punkten socialförsäkringsbalken innebär att ersättning enligt balken även kan återkrävas om den försäkrade orsakar en felaktig utbetalning genom att underlåta att fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. Någon motsvarande bestämmelse behövs inte i ersättningslagen, eftersom patienten inte har någon uppgifts- eller anmälningsskyldighet enligt den lagen.

Ersättning enligt ersättningslagen bör också återkrävas om den som fått ersättningen insett eller skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig. Detta motsvarar regeln i 108 kap. 2 § andra stycket socialförsäkringsbalken. I detta fall kan ersättningen alltså återkrävas även om den som fått ersättningen inte orsakat den felaktiga utbetalningen, men borde ha förstått att den var felaktig.

Försäkringskassan bör vidare få en möjlighet att helt eller delvis efterge krav på återbetalning, om det finns särskilda skäl (jfr 108 kap. 11 § socialförsäkringsbalken).

Det bör även införas regler om ränta och dröjsmålsränta i ersättningslagen (jfr 108 kap. 15, 16 och 19 §§ socialförsäkringsbalken).

Om en bestämmelse om återkrav införs i ersättningslagen innebär det även att Försäkringskassan kan göra avdrag för det felaktigt utbetalda beloppet på ersättning enligt socialförsäkringsbalken, s.k. kvittning (se 108 kap. 22 § socialförsäkringsbalken).

Försäkringskassan föreslår att myndigheten också ska få göra avdrag på ersättning enligt ersättningslagen om den ersättningsberättigade är återbetalningsskyldig för ersättning enligt lagen eller någon annan författning, till exempel socialförsäkringsbalken. Avdrag bör även få göras för upplupen ränta och avgifter, på samma sätt som vid kvittning enligt socialförsäkringsbalken.

Förarbetsuttalanden och praxis som gäller tillämpningen av återkravs-, eftergifts- och kvittningsbestämmelserna i socialförsäkringsbalken bör kunna ge vägledning även vid tillämpning av de nu föreslagna bestämmelserna i ersättningslagen.

Till denna framställning fogas förslag till nya 17–23 §§ i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (bilaga med författningsförslag).

Ändring i lagen om regionernas och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet

Återbetalning från Försäkringskassan till en region

Försäkringskassans förslag: I lagen om regionernas och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet införs en bestämmelse om att en region inte behöver ersätta Försäkringskassan för ersättning som återbetalats efter ett beslut om återkrav enligt ersättningslagen. Om Försäkringskassan redan har fått ersättning från en region för ersättning som senare återbetalas till Försäkringskassan efter ett beslut om återkrav, ska Försäkringskassan betala tillbaka det återbetalade beloppet till regionen.

Skälen för förslaget: Det framgår av 2 § lagen om regionernas och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet att det är regionerna som har det huvudsakliga kostnadsansvaret för ersättning enligt ersättningslagen. Enligt 3 § samma lag ska regionerna, under vissa förutsättningar, ersätta Försäkringskassan för sådana utbetalda ersättningar. I praktiken fungerar det så att Försäkringskassan skickar en faktura till regionen, som regionen har 30 dagar på sig att betala.

Om Försäkringskassan återkräver och får tillbaka ersättning från en patient, ska regionen inte behöva ersätta Försäkringskassan för det återbetalda beloppet. Om en region redan har ersatt Försäkringskassan, bör Försäkringskassan betala tillbaka det återbetalade beloppet till regionen. Försäkringskassan betalar redan idag tillbaka ersättning till regioner när det blivit fel av någon anledning, till exempel för att Försäkringskassan har fakturerat fel region. För att tydliggöra att återbetalning också ska ske när felaktigt utbetalda belopp har återkrävts från patienten föreslår

Försäkringskassan att en regel om detta tas in som ett andra stycke i 3 § lagen om regionernas och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet. Det är det belopp som återstår efter eventuell eftergift som ska betalas tillbaka till regionen, inklusive eventuell ränta och dröjsmålsränta. Eventuell kvittning påverkar däremot inte återbetalningen till regionen, eftersom kvittning enbart utgör ett alternativt sätt för Försäkringskassan att få in det återkrävda beloppet och inte påverkar det återbetalda beloppets storlek.

Bestämmelsen utgör inget hinder mot att Försäkringskassan även i fortsättningen återbetalar ersättning som felaktigt fakturerats en region av något annat skäl.

Till denna framställning fogas förslag till nytt andra stycke i 3 § lagen (2013:514) om regionernas och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet (bilaga med författningsförslag).

Återbetalning från en region till en kommun

I 4 § lagen om regionernas och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet regleras i vilka fall en kommun har kostnadsansvar för ersättning enligt ersättningslagen och när en kommun ska ersätta en region för sådana kostnader. Vid samråd med Sveriges Kommuner och Regioner har framkommit att även denna bestämmelse bör ändras på motsvarande sätt som 3 §. Försäkringskassan lämnar dock inget förslag på en sådan ändring, eftersom bestämmelsen inte berör Försäkringskassan.

Konsekvensutredning

Syftet med förslaget, alternativa lösningar och effekter av utebliven ändring

Det huvudsakliga syftet med förslaget är att ge Försäkringskassan bättre förutsättningar för att återkräva felaktigt utbetald ersättning enligt ersättningslagen.

En alternativ lösning för att uppnå syftet är att i ersättningslagen införa en bestämmelse som hänvisar till återkravsreglerna i 108 kap. socialförsäkringsbalken. Denna lösning är mindre lämplig än den föreslagna på grund av att regelverket om ersättning för vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet med en sådan lösning blir mer svåröverskådligt. Terminologin i de båda lagarna är vidare inte densamma. I socialförsäkringsbalken används termen ”den försäkrade” medan ersättningslagen gäller ”patienten”. Det finns inte heller några andra hänvisningar till socialförsäkringsbalken i ersättningslagen.

Om den föreslagna ändringen inte införs kommer återkrav enligt principen *condictio indebiti*, med de nackdelar i form av bland annat godtycklighet, oförutsägbarhet och höga kostnader som det medför, även fortsättningsvis vara det enda sättet för Försäkringskassan att åtgärda felaktiga utbetalningar av ersättning enligt ersättningslagen.

Offentligfinansiella effekter

Konsekvenser för kostnaderna för vård i ett annat land inom EES

Att fler felaktiga utbetalningar återkrävs kommer att medföra en minskad kostnad för vård i ett annat land inom EES. Kostnadsansvaret för vård i ett annat land inom EES ligger huvudsakligen på regionerna och det är således framför allt regionernas kostnader som kommer att minska med förslaget. Försäkringskassan kommer att återbetala felaktigt utbetald ersättning som krävs in till regionerna. Eftersom det saknas uppgift om hur stor andel av utbetalningarna som inte är korrekta går det dock inte att beräkna hur stor minskningen blir.

Konsekvenser för Försäkringskassans förvaltningskostnader

Förslaget kommer att leda till fler återkravsärenden och bedöms därför medföra något ökade förvaltningskostnader för Försäkringskassan, men det är svårt att beräkna omfattningen av dessa.

Risk för felaktiga utbetalningar och bidragsbrott

Förslaget innebär att konsekvenserna av felaktiga utbetalningar minskar, eftersom det ökar möjligheten för Försäkringskassan att återkräva felaktigt utbetald ersättning. Förslaget kommer också att leda till mer kunskap om vad de felaktiga utbetalningarna beror på och ge ökade möjligheter att förhindra dem.

Effekter för enskilda

Om Försäkringskassan får möjlighet att återkräva felaktigt utbetald ersättning enligt ersättningslagen kommer det att leda till ekonomiska effekter för de enskilda som återkraven riktas mot. Det är inte ovanligt med stora utbetalningar på mer än 10 000 kronor. Det är dock till fördel för den enskilde att få sin återbetalningsskyldighet bedömd enligt återkravsreglerna jämfört med principen om *condictio indebiti*, eftersom återkravsregler är tydligare och mer förutsägbara för den enskilde samt även innefattar en möjlighet till eftergift. En civilrättslig process riskerar också att bli mer kostsam för den enskilde än en förvaltningsrättslig återkravsprocess.

Förenlighet med EU-rätten

Försäkringskassan bedömer att förslaget inte strider mot patientrörlighetsdirektivet eller EU-rätten i övrigt.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

De nya bestämmelserna bör träda i kraft så fort som möjligt.

Övergångsbestämmelsen bör utformas så att de nya bestämmelserna tillämpas vid återkrav av ersättning som patienten ansökt om efter ikraftträdandet.

Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Bestämmelserna är utformade med motsvarande regler i 108 kap. socialförsäkringsbalken som förebild. Förarbetsuttalanden och praxis som gäller tillämpningen av återkravs-, eftergifts- och kvittningsbestämmelserna i socialförsäkringsbalken kan ge vägledning även vid tillämpning av de nu föreslagna bestämmelserna i ersättningslagen.

17 § Försäkringskassan ska besluta om återbetalning av ersättning som den har beslutat enligt denna lag, om den som har fått ersättningen, genom att lämna oriktiga uppgifter, har orsakat att ersättning har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp.

Detsamma gäller om ersättning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och den som fått ersättningen har insett eller skäligen borde ha insett detta.

Paragrafen är ny och innebär att Försäkringskassan ska återkräva felaktigt utbetald ersättning enligt ersättningslagen i två situationer.

Första stycket innehåller en bestämmelse om återbetalning av ersättning om den som har fått ersättning enligt ersättningslagen, genom att lämna oriktiga uppgifter, har orsakat att ersättning har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 108 kap. 2 § första stycket första punkten socialförsäkringsbalken.

Andra stycket innehåller en bestämmelse om återbetalning av ersättning om ersättning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och den som fått ersättningen har insett eller skäligen borde ha insett detta. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 108 kap. 2 § andra stycket socialförsäkringsbalken.

Felaktigt utbetald ersättning ska återkrävas oavsett om den har betalats ut till den som ansökt om ersättningen eller till någon annan.

Någon bestämmelse som motsvarar den i 108 kap. 2 § första stycket andra punkten socialförsäkringsbalken behövs inte i ersättningslagen, eftersom patienten inte har någon uppgifts- eller anmälningsskyldighet enligt ersättningslagen.

18 § Om det finns särskilda skäl får Försäkringskassan helt eller delvis efterge krav på återbetalning enligt 17 §.

Paragrafen är ny och innebär att Försäkringskassan får en möjlighet att helt eller delvis efterge krav på återbetalning om det finns särskilda skäl. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 108 kap. 11 § socialförsäkringsbalken.

Bedömningen av om särskilda skäl föreligger ska göras på samma sätt som vid bedömning av eftergift vid återbetalningsskyldighet enligt socialförsäkringsbalken.

19 § Den som är återbetalningsskyldig enligt bestämmelserna i 17 § ska betala ränta på det återkrävda beloppet om Försäkringskassan har

- 1. träffat avtal med honom eller henne om en avbetalningsplan, eller*
- 2. medgett honom eller henne anstånd med betalningen.*

Räntan ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplanen träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

Paragrafen är ny och reglerar i vilka situationer den som är återbetalningsskyldig ska betala ränta. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 108 kap. 15 § socialförsäkringsbalken.

Första stycket innehåller en bestämmelse om att den som är återbetalningsskyldig ska betala ränta på det återkrävda beloppet om Försäkringskassan har träffat avtal med honom eller henne om en avbetalningsplan eller medgett honom eller henne anstånd med betalningen.

Enligt *andra stycket* ska räntan beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplanen träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

20 § Räntan enligt 19 § ska tas ut efter en räntesats som vid varje tidpunkt överstiger statens utlåningsränta med 2 procentenheter.

Paragrafen är ny och reglerar räntesatsen för ränta enligt 19 §. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 108 kap. 16 § socialförsäkringsbalken.

Enligt bestämmelsen ska ränta tas ut efter en räntesats som vid varje tidpunkt överstiger statens utlåningsränta med 2 procentenheter.

21 § Om ett belopp som har återkrävts enligt 17 § inte betalas i rätt tid, ska dröjsmålsränta tas ut på beloppet.

För uttag av dröjsmålsränta gäller i tillämpliga delar räntelagen (1975:635).

Paragrafen är ny och reglerar skyldigheten att betala dröjsmålsränta. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 108 kap. 19 § socialförsäkringsbalken.

I *första stycket* anges att dröjsmålsränta ska tas ut om ett belopp som återkrävts inte betalas i rätt tid. I *andra stycket* anges att för uttag av dröjsmålsränta gäller räntelagen i tillämpliga delar.

22 § Om det finns särskilda skäl får Försäkringskassan helt eller delvis efterge krav på ränta och dröjsmålsränta enligt 19 och 21 §§.

Paragrafen är ny och innebär att Försäkringskassan får en möjlighet att helt eller delvis efterge krav på ränta och dröjsmålsränta om det finns särskilda skäl. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 108 kap. 21 § socialförsäkringsbalken.

23 § Försäkringskassan får, i den utsträckning det är skäligt, göra avdrag på ersättning enligt denna lag om den ersättningsberättigade enligt beslut av Försäkringskassan är återbetalningsskyldig för ersättning som lämnats på grund av denna lag eller någon annan författning. Avdrag får även göras för upplupen ränta och avgifter.

Paragrafen är ny och innebär att Försäkringskassan ges möjlighet till s.k. kvittning. Det innebär att Försäkringskassan får göra avdrag på ersättning enligt ersättningslagen om den ersättningsberättigade, enligt beslut av Försäkringskassan, är återbetalningsskyldig för ersättning enligt lagen eller någon annan författning, till exempel socialförsäkringsbalken. Avdrag får även göras för upplupen ränta och avgifter.

Kvittning får göras endast i den utsträckning det är skäligt, dvs. det får i varje enskilt fall bedömas om det med hänsyn till ersättningens karaktär är lämpligt att göra avdrag och i så fall med vilket belopp.

Bestämmelsen har sin motsvarighet i 108 kap. 22 § socialförsäkringsbalken.

Av 108 kap. 22 § socialförsäkringsbalken följer att Försäkringskassan även kan göra avdrag på ersättning enligt socialförsäkringsbalken för felaktigt utbetald ersättning enligt ersättningslagen.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:514) om regionernas och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet

3 §

En region ska ersätta Försäkringskassan för sådana utbetalda ersättningar som avses i 2 §.

Första stycket gäller inte i den del ersättningen har återbetalats till Försäkringskassan efter beslut enligt 17–18 §§ lagen om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Om en region redan har ersatt Försäkringskassan i ett sådant fall ska Försäkringskassan betala tillbaka det återbetalade beloppet, inklusive inbetald ränta och dröjsmålsränta som hänför sig till det återbetalade beloppet, till regionen.

Andra stycket är nytt och innebär att en region inte behöver ersätta Försäkringskassan för ersättning som återbetalats efter ett beslut om återkrav enligt ersättningslagen. Om Försäkringskassan redan har fått ersättning från en region för ersättning som senare återbetalas till Försäkringskassan efter ett beslut om återkrav, ska Försäkringskassan betala tillbaka det återbetalade beloppet till regionen. Inbetald ränta och dröjsmålsränta som hänför sig till det återbetalade beloppet ska ingå i återbetalningen till regionen. Det är det belopp som återstår efter eventuell eftergift som ska betalas tillbaka till regionen. Eventuell kvittning påverkar däremot inte återbetalningen till regionen, eftersom kvittning enbart utgör ett alternativt sätt för Försäkringskassan att få in det återkrävda beloppet och inte påverkar det återbetalda beloppets storlek. Bestämmelsen utgör inget hinder mot att Försäkringskassan även i fortsättningen återbetalar ersättning som felaktigt fakturerats en region av något annat skäl.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av rättschef Marie Axelsson. Föredragande har varit rättsliga experten Emma Boman.

Försäkringskassan

Nils Öberg
Generaldirektör

Emma Boman
Föredragande

Adress
Försäkringskassan
103 51 Stockholm
Webbplats
forsakringskassan.se

Telefonnummer
08-786 90 00
Organisationsnummer
202100-5521

Bilaga

Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Enligt riksdagens beslut föreskrivs att det i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska införas sju nya paragrafer, 17–23 §§, och närmast före 17 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Återkrav och ränta

17 §

Försäkringskassan ska besluta om återbetalning av ersättning som den har beslutat enligt denna lag, om den som har fått ersättningen, genom att lämna oriktiga uppgifter, har orsakat att ersättning har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp.

Detsamma gäller om ersättning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och den som fått ersättningen har insett eller skäligen borde ha insett detta.

18 §

Om det finns särskilda skäl får Försäkringskassan helt eller delvis efterge krav på återbetalning enligt 17 §.

19 §

Den som är återbetalningsskyldig enligt bestämmelserna i 17 § ska betala ränta på det återkrävda beloppet om Försäkringskassan har

- träffat avtal med honom eller henne om en avbetalningsplan, eller*
- medgett honom eller henne anstånd med betalningen.*

Räntan ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplanen träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska

dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

20 §

Räntan enligt 19 § ska tas ut efter en räntesats som vid varje tidpunkt överstiger statens utlåningsränta med 2 procentenheter.

21 §

Om ett belopp som har återkrävts enligt 17 § inte betalas i rätt tid, ska dröjsmålsränta tas ut på beloppet.

För uttag av dröjsmålsränta gäller i tillämpliga delar räntelagen (1975:635).

22 §

Om det finns särskilda skäl får Försäkringskassan helt eller delvis efterge krav på ränta och dröjsmålsränta enligt 19 och 21 §§.

23 §

Försäkringskassan får, i den utsträckning det är skäligt, göra avdrag på ersättning enligt denna lag om den ersättningsberättigade enligt beslut av Försäkringskassan är återbetalningsskyldig för ersättning som lämnats på grund av denna lag eller någon annan författning. Avdrag får även göras för upplupen ränta och avgifter.

1. Denna lag träder i kraft den XX.
2. Om ansökan om ersättning kom in till Försäkringskassan före ikraftträdandet gäller dock fortfarande äldre föreskrifter.

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:514) om regionernas och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet

Enligt riksdagens beslut föreskrivs att 3 § lagen (2013:514) om regionernas och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

En region ska ersätta Försäkringskassan för sådana utbetalda ersättningar som avses i 2 §.

*Föreslagen lydelse***3 §**

En region ska ersätta Försäkringskassan för sådana utbetalda ersättningar som avses i 2 §.

Första stycket gäller inte i den del ersättningen har återbetalats till Försäkringskassan efter beslut enligt 17–18 §§ lagen om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Om en region redan har ersatt Försäkringskassan i ett sådant fall ska Försäkringskassan betala tillbaka det återbetalade beloppet, inklusive inbetald ränta och dröjsmålsränta som hänför sig till det återbetalade beloppet, till regionen.

Denna lag träder i kraft den XX.